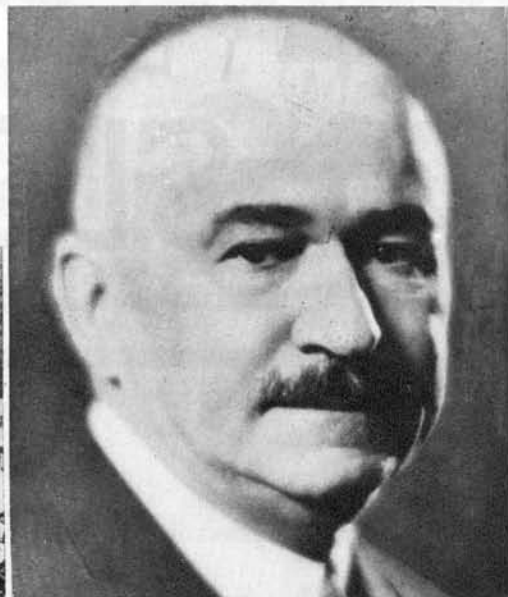

NAŠA BOŽJA POTA; SVETE GORE
V ŽUPNIJI SV. PETER POD SV. GORAMI

»Ljubljana v jeseni«

to je naslov jesenskih razstav, ki se vrše že nekaj let na našem velesojmu in ki pomenijo že naravnost velevažne dogodke, kajti od leta do leta postajajo te razstave znamenitejše. Še vsem nam je v spominu prekrasna lanska gozdarska razstava, še mnogo večjo pozornost pa utegneta zbuditi včeraj otvorjeni tujsko-prometna razstava in razstava slovenskih mest, ki bodeta privabila gotovo desettisoče na velesojm. Razen teh se vrše tudi to pot običajne druge razstave, kakor higijenska, kmetijska (glej spodnjo sliko), domače obrti itd.

Nedkov, novi bolgarski poslanik na našem dvoru.

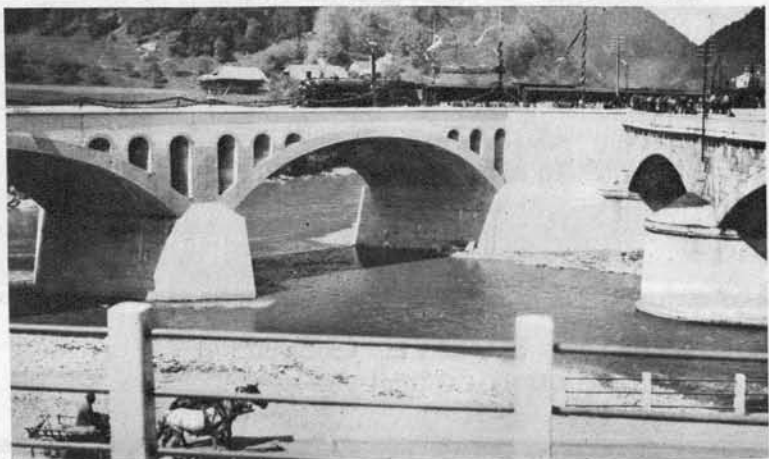
Na desni: S proslave desetletnice vladanja našega kralja, ki se je vršila po vsej državi z velikimi slovesnostmi dne 16. in 17. t. m.; ministrski preds. Živković in člani vlade zapuščajo cerkev Aleksandra Nevskega po svečani zahvalni službi božji.

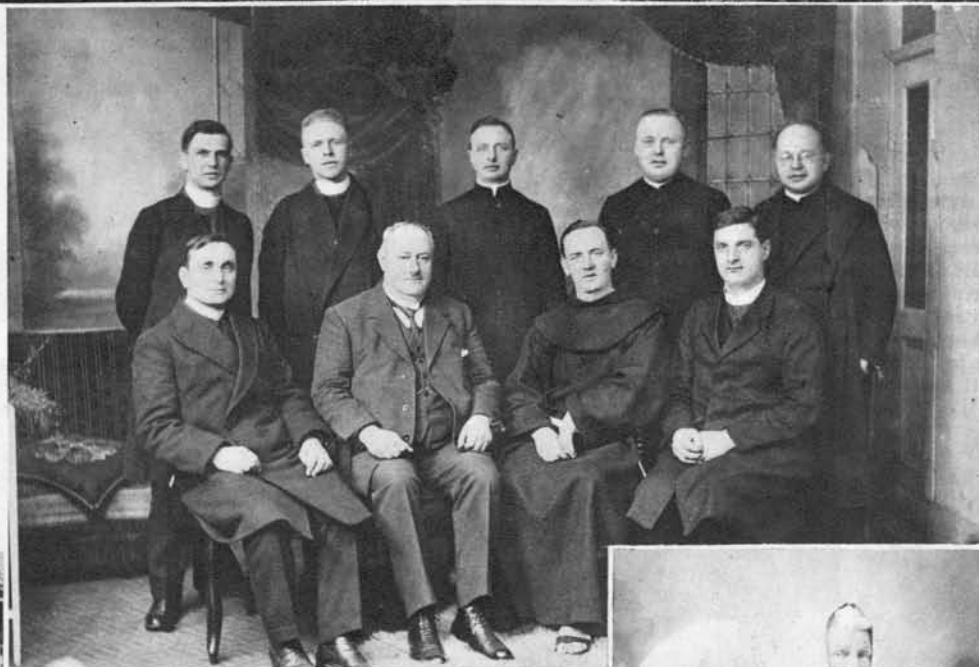
Spodaj: Odkritje spomenika velikemu švicarskemu znanstveniku in dobrotniku Srbov med svetovno vojno, Arc. Reisu, ki se je izvršilo pred kratkim v Belgradu.

Spodaj: Blagoslovitev novega železn. mostu na Zidanem mostu. Desetletja smo moledovali zanj, dne 18. t. m. so se naše želje končno uresničile in izvršena je bila ena najbolj živih potreb našega železniškega prometa, saj je z njim odpadla ena najneprijetnejših ovir v hitrem in nemotenem prometu z jugovzhodom. Spodnja slika kaže slovesno blagoslovitev navega mostu, ki jo je izvršil mariborski pomožni škof dr. Tomazič, slika spodaj na levi pa kaže prvi vlak, ki vozi čez novi most.

Na desni: Dobri sadjarji in vzorne vrtnarice bodo prišli iz osnovne šole v Smedniku. kajti pod vodstvom svojega šol. upravitelja Rupreta se bodo vseh teh koristnih stvari navadili že na skrbno urejenem in opremljenem domačem šolskem vrtu. Posebno piko imajo navdušeni mladi sadjarji na sadne škodljivce. Spodaj: Srebrni kelih, ki ga je daroval Mariji Pomočnici na Brezjah nečak ljubljanskega hotelirja g. Mikliča, Jos. Naglič iz Amerike in ki ga je izdelala znana pasarska tvrdka Iv. Kregarja v Ljubljani.

Najpožrtvovalnejši narodni in kulturni delavci so pač naši izseljenciški duhovniki v zapadnih državah, ki so se nedavno zbrali k skupni konferenci v Heerlenu na Holandskem. Spredaj sede od l. na d.: Zupančič, jugosl. konzul Dupont, p. Teotim van Velzen in Hafner; zadaj pa stoje: Oberžan, Kastelic, Hegenkötter, Tensundern in Fischer.

Na levi: Slovesna blagoslovitev nove motorne brizgalne v Jablanci pri Litiji, ki jo je izvršil g. dekan Gornik.

Potovka Micka iz Kroke, ki kljub svojim 7 križem še vedno vztrajno dvakrat na teden prehodi pot iz Kroke v Radovljico in nazaj. To pot hodi že 32 let in pravijo, da je izvršila samo na tej poti že 50.000 km.

Na levi: Udeleženske zadnjega gospodinjkega tečaja v škofji Loki, ki se je vršil v ondotnem Društvenem domu.

Naša božja pa: Svete gore

Spodaj: Kapela »Božja noga« na Sv. gorah; v njej je razpelo in izpod Zveličarjeve noge izvira studenec. Še nedavno je žuborel naravnost iz njegove noge. Romarji pripisujejo vodi čudodelno moč.

Pogled na Svete gore izpod hriba, spodaj na levi Sv. Peter, kjer je sedež župnije.

Spodaj: Pogled v veličastno notranjščino božjepotne Marijine cerkve na Sv. gorah; cerkev je ena najznamenitejših na Slovenskem. Prva poročila o njej imamo že iz 13. stol., zgrajena je bila pa gotovo mnogo poprej. V sedanjem obsegu so jo zgradili v 17. stol. in končali najbrž l. 1732.

Zaobljubljena slika na Svetih gorah iz l. 1691.; bolnik kliče Marijo.

Jos. Novak, ki že 56 let orgla na Sv. gorah.

Vinc. Rautner, ki že 46 let mežnari na Sv. gorah.

Aut. Mošet, 85 letni cerkv. ključar.

Na vrhu hriba, na Svetih gorah, ki leži 621 m nad morjem in 408 m nad Sv. Petrom, stoji Marijina cerkev, prekrasni hram božji, ki mu vrstnika kmalu ne najdeš. Cerkev spada v vrsto t. zv. dvoranskih stavb, ker glavna ladja nima svoje svetlobe, temveč jo prejema iz stranskih ladij in galerij. Je 30 m dolga ter 14,70 m široka in ima 3 ladje. Nad stranskimi ladjama so velike galerije, nad zakristijo pa oratorij. Ko vstopiš izpod mogočnega zvonika v cerkev, zadiven občaneš nad toliko lepoto. Stene, kakor obok obdajajo krasne fresko slike iz leta 1868, delo Tomaža Fantonija, slikarja iz Gemone. Prekrasni altar se dviga v treh nadstropjih, razen tega pa krasni cerkev 6 stranskih altarjev. V sredi glavne ladje je s železno ograjo obdan prestol Marijin, kjer stoluje Mati božja z Sinom v naročju. Kip sicer nima umetniške vrednosti, je pa romarjem najbolj pri srcu. Za razna uslišanja prinašajo hvaležni romarji v dar zlate in srebrne predmete: prstane, uhane, verižice, srčke itd., ki jih polagajo pred Marijo v prestolu. Po stranskih ladjah so na steni slikana razna uslišanja, ki so se dogodila na priprošnjo Marije svetogorske, ter so obešene razne zaobljubljene podobe, celo iz leta 1686, 1691, 1696, 1779, 1842 itd. Slika iz l. 1779 predstavlja čudežno uslišanje prebivalcev Zupeče vasi na Dravskem polju ob času živinske kuge, ki v zahvalo za čudežno uslišanje romajo vsako leto s zaobljubljeno procesijo na Sv. gore. Ob glavnih vratih stojita marmornata kropilnika iz l. 1652., za glavnim altarjem pa je shranjena mrtvaška glava nedoraslega človeka, o kateri pravi napis, da je glava grofa Tatenbacha, kar pa nasprotuje zgodovini. Cerkev obdajajo kakor venec štiri prazgodovinske kapele, v katerih se pa ne mašuje več. Romarji spijo v njih, kra-

Spodaj: Osojnikov križ ob poti s Sv. gora proti Pišecam. Križ so l. 1612. postavili župnik G. Bedal in ključarja Ulčnik ter Zemljč. Tu so sprejeli tudi ljublj. škofa T. Hrena, ki je l. 1611. posvetil prenovljeno cerkev.

marji shranjujejo v njih svoje predmete in zapuščene čakajo obnove ali konca!

Zgodovina svetogorske cerkve je zelo stara. Prvič se imenuje l. 1265 kot »gora svete Marije Device pri Kunšpergu« in sicer v listini, s katero grajščak Oton Kunšperski podari z dovoljenjem krškega škofa Ditrika Studeniškemu samostanu vas Razbor. Gotovo pa je, da je bila prvotna cerkev pozidana mnogo prej. V 15. stoletju se v urbarju krške škofije in pozneje v urbarju grajščine Waldeck imenuje »Gora naše ljube Gospe«, dočim se v listini z dne 15. dec. 1642 s katero cesar Ferdinand III. podeljuje sejsko pravico grofu Tatenbachu za cerkev na Sv. gori — za binškošne praznike že imenuje »Sveta gora«. Prvotna Marijina cerkev je stala na mestu, kjer stoji sedaj ladja. Ker pa je bila ista premajhna, so pozidali novo, mnogo večjo ter leta 1611 prosili svojega škofa, ljubljanskega Tomaža Hrena, naj jo pride posvetiti. Ker je bil naval romarjev vedno večji, so proti koncu srednjega veka v enakih presledkih postavili okrog cerkve še štiri kapele. Vedno naraščajoče število romarjev je zahtevalo nova razširjenja. L. 1732 je bila stavba najbrž končana, ker je s to letnico označena preklada vrh glavnih vrat. Koncem 18. stoletja se je jela cerkev na Svetih gorah zanemarjati, število romarjev pa padati. Streha in okna so preperela in vse je začelo razpadati. Goreči župniki zadnjega stoletja so cerkev nele popravili, temveč popolnoma preobrazili. Največ zaslug ima pač nepozabni župnik Martin Sevnik.

Romanja na Sv. gore se vrše na velikonočni in binškošni ponedeljek, 24. maja, 4., 5. in 15. avgusta, 5., 6., 7. in 8. septembra in potem celo osmino do 15. septembra. Prvo nedeljo v novembru pa se obhaja zahvaljena nedelja in sklep romanja. Lojze Zorenč.

Bizeljski grad v sosednji župniji. Tu je v preteklem stol. prebival svetogorski cerkveni zavetnik (Vogt) Hirschhofer, ki se je nepravilno umešaval v vse cerkvene zadeve in pobiral ves, okoli altarja nabrani denar, ki ga je odnašal v svoj grad. Tu je »shranjevale« vso boljšo mašno opravo, a romarjem je točil samo grajščinsko, največkrat pokvarjeno vino. Božja pot je zaradi tega seveda jako trpela, cerkev pa propadala.

Na levi: Trinadstropni veliki altar na Sv. gorah, eden najbogatejših in najlepših na Slovenskem. Altar ima 52 stebrov, 40 kipov in 2 oljnati sliki. Altar je postavil l. 1693 župnik Iv. Jak. Gietler. Pred altarjem je videti Marijin kip z Detetom v naročju na prestolu. Ta kip romarji posebno časte in poseduje 28 svilenih oblek, ki so jih darovali hvaležni romarji.

Spodaj: Zaobljubljena podoba iz l. 1680. (Jezdeči gospej se spotakne konj.)

Pogled na običajni vsakoletni sejem na Sv. gorah.

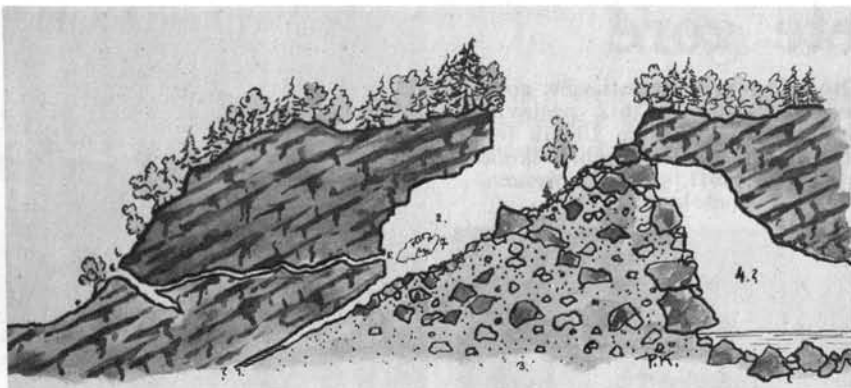
Na desni: Kip Matere božje iz prve polovice 15. stol., ki je stal izprva najbrž na altarju prvotne cerkve, pozneje pa v čelni vdolbini kapelice »Božja noga«.

Podzemeljska čuda Slovenije: Vranja Jama.

Naša domovina skriva čuda, kakršnih ima svet malo. Posebno Notranjska je polna prirodnih lepot in izrednih pojavov. K najznamenitejšim spada gotovo premalo znana Vranja jama nad severnim robom globokega Planinskega polja. S postaje Planina moramo najprej doli v vas Laze in odondod na griček Jakovico, odkoder imamo čudo lep pogled na Planinsko polje. Od juga sem se vije kakor kača struga Unice. Vsa mogočna množina podzemne vode, ki jo je dala pokrajina od Nanosa, Snežnika in deloma Velike Gore, se vali od tod pod zemljo proti Vrhniku po nepoznatih podzemskih jamah. Le po jami Logarček, silno težko dostopni Gradišnici in pa po Vranji jami moremo nekoliko pogledati v skrivnostni svet med Planino in Vrhniko. Vranja Jama, malone tik nad požiralniki Pod stenami pa je posebno poučna. Obok, ki se razprostira nad vhomom, meri 50 m. Zato je 100 m visoka jama zadosti razsvetljena, da moremo uživati neomejeno vse velikanstvo jame, za katero bi sicer največje obločnice komaj zadostovale. Po temnem hodniku pa moremo prodreti tudi globoko doli do tihe vode, ki pripada Unici in človeške ribice nas pozdravijo. Po drugem hodniku, ki pa ga težko najdemo, moremo prelezti skozi goro in priti pri Mrzli jami iznova na dan. Lep je tudi kapniški rov, ki očara obiskovalca s svojimi sigastimi tvorbami, naj pa nikar ne odbija kapnikov.

K. P.

Prerez Vranje jame. Številke značijo: 1. Unica-rov, v katerem stoji voda Unica; 2. Vranja jama; 3. Udrtine nekdanjega jamskega stropa, ki so zasule dohod do podzemskih jam, po katerih teče Unica proti Vrhniku; 4. še nepoznane vodne jame v smeri Vrhnike; 5. Rov, ki vodi v Mrzlo jama nad Planinskim poljem; 6. Mrzla jama; 7. Dohod v kapniški del Vranje jame.

Na desni:
Zemljevid ozemlja Vranje jame.

Spodaj:

Eden izmed velikih ponorov v severnem delu Planinskega polja, kjer izginja Unica v podzemlje.

V Vranji jami.

Spodaj: Pod mogočnimi stenami Vranje jame. Spodaj na desni: Učenci šišenske mešč. šole pred vhomom v Vranjo jama.

Notranji boji v Španiji.

Španija se ima zaradi grehov v preteklosti boriti z vedno večjimi težavami in zlasti komunisti ji delajo velike preglavice. V Sevilji je moralo nastopiti proti njim celo topništvo, ki je razrušilo sedež njih organizacij (glej spodnjo sliko).

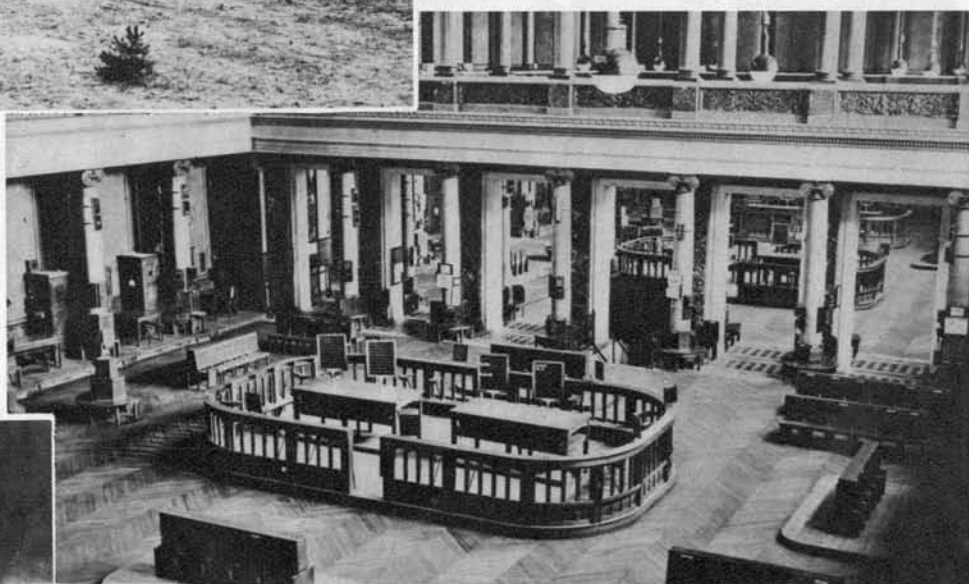
Proslava obletnice nemške ustave pred berlinskim parlamentom: preds. Hindenburg pregleduje častno četo. Za četo je videti ogromni Bismarckov spomenik in »steber zmage«.

Na levi: Politični atentati na vlake se zlasti po srednji in vzhodni Evropi vedno bolj množe, žal le, da zločincev navadno ni mogoče najti, pripisujejo jih pa tajnim komunističnim organizacijam. Slika na levi nam kaže posledice takega atentata na D-vlak Basel-Frankfurt, dne 8. t. m.

Na desni: Pogled v notranjščino berlinske borze, ki je zaradi velike krize vsega nemškega gospodarstva že več tednov zaprta. Otvorijo jo zopet šele 3. septembra.

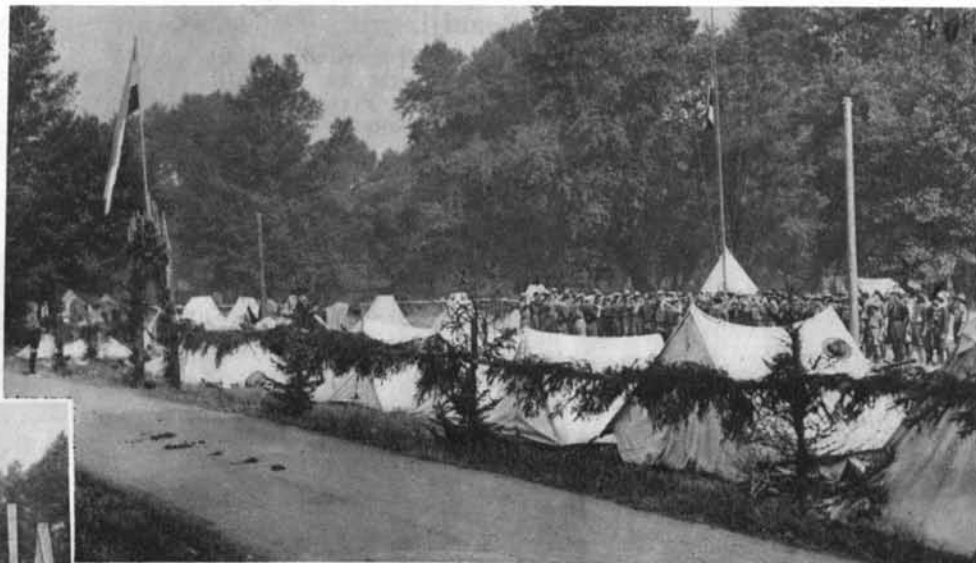
Spodaj: W. Boyden, ki je sprejel predsedstvo razsodišča za interpretacijo Youngovega načrta. To mesto mu je soglasno ponudilo vseh šest držav, zastopanih na zadnji londonski konferenci.

Na levi: »Sky Car«, dvosedežno letalo, ki jih je začel v masi izdelavati Ford. Ne tehta niti 500 kg, pristati pa more že na prostoru, velikem kot igrišče za tenis. S tem tipom hoče omogočiti Ford nabavo letala vsakemu.

Slovenski skavti v Pragi.

Slovanska skavtska zveza je priredila letos prvič velik skupni tabor slovanskih skavtov in sicer v Kraljevskih oborah, dobro uro hoda iz Prage. Tam na obali Vltave je taborilo nad 15.000 mladih slovanskih skavtov, med katerimi je bilo samih Poljakov okroglo 5000, a Jugoslovancev 200, med njimi 17 Slovencev. Kljub tej maloštevilnosti so pa vzbujali Slovenci s svojim okusnim taborom občo pozornost. Dneve taborjenja so seveda uporabili tudi za natančno ogledovanje Prage in njene znamenite okolice.

Pogled na tabor jugoslovanskih skavtov letošnje poletje v praški okolici.

Na levi: Vhod v tabor slovenskih skavtov, izdelan po načrtu strokovnega učitelja J. Kosa.

Na desni: Slovenski skavti pri ogledovanju praških znamenitosti: pred znano starinsko praško uro.

Sportni vestnik

Plavalna sezona se počasi bliža koncu. Prošli teden se je vršilo v Parizu tekmovanje za prvenstvo Evrope, kjer je Jugoslavijo zastopala Nada Lampretova, članica Ilirije. Plavalna sekcija Ilirije je pa priredila na dveh krajih v Kamniku in v Rimskih Toplicah propagandne plavalne tekme. Vse z željo da bi se plavanje razširilo tudi v provinco. Kajti na ta način je dana najboljša garancija, da bo postalo plavanje pravi narodni sport in si bomo čimprej priborili prvenstvo.

Zgoraj: Seniorji in juniorji plavalne sekcije Ilirije, ki so letos dosegli toliko lepih uspehov s svojim trenerjem Drago Ulago, absolventom visoke šole za telesno kulturo. Največ po zaslugi Ulage je naš plavalni sport dosegel letos tako lepe uspehe. V krogu: Naš najboljši prsni plavač Rogi Sever, ki je na državnem prvenstvu premagal v prsnem plavanju najboljše v državi. Sever je eden najbolj talentiranih plavačev in bo dosegel še lepe rezultate. Na desni: V soboto in nedeljo se je vršilo lahkotletsko tekmovanje za prvenstvo Ljubljane. Zmagali so atleti Ilirije v razmerju 107 : 74 točkam nad Primorjem. Naša slika prikazuje Oroszija pri skoku s palico, ko je preskočil 3'20 m.

